

Bodemkwaliteitsverklaring

Gemeente Hoogezand-Sappemeer
Afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling

Peildatum : 15 maart 2010
Beh. Ambtenaar : Klaas Bouwknecht
Paraaf :

Gegevens aanvrager

Afdeling en naam : RO, Elke Jansema
Aanleiding : Actualiseren bestemmingsplan

Gegevens onderzoekslocatie

Adres : Bestemmingsplan Bedrijventerrein Hoogezand-West
Postcode, plaats :
Kad.gemeente : Hoogezand
Sectie / Nr : div
Grootte terrein : ca. 155 hA
Archiefnr : -

Verklaring

Op basis van:

- Gemeentelijk bodeminformatie systeem NAZCA (waarin o.a. bodemonderzoeken);
- Gemeentelijk bodembeheerplan met bodemkwaliteitskaart, bestuurlijk vastgesteld 12 juni 2008;
- Historisch bodembestand 2004 (hbb)

wordt aangenomen dat de bodem in het plangebied geschikt is voor de functie bedrijfsterrein, met inachtneming van het volgende.

- Op industriegebieden van vòòr 1970 kan pas een bouwvergunning worden afgegeven als uit bodemonderzoek blijkt dat het terrein geschikt is voor de beoogde functie, en hoe wordt omgegaan met eventueel aanwezige bodemverontreiniging.;
- Een deel van het industrieterrein (I4) is opgehoogd met AVI-bodemas; dit geeft enkele gebruiksbepalingen en vereist beheer van de isolerende voorzieningen.

Opgemerkt wordt dat de provincie Groningen voor in gebruik zijnde bedrijfsterreinen zorg draagt/toeziet op de milieuhygiënische geschiktheid van de bodem voor de bestemming bedrijfsterrein.

Voorts wordt opgemerkt dat de gemeente voor potentieel ernstige, niet spoedeisende gevallen van bodemverontreiniging (zie definitie bijlage 1), geen bodemonderzoeken laat uitvoeren bij gelijkblijvende bestemming, omdat hier geen actueel risico wordt verwacht. Bij grondverzet zal op deze locaties wel bodemonderzoek nodig zijn.

Toelichting

De gemeente heeft in 2008 de gemeentelijke bodemkwaliteitskaarten opnieuw vastgesteld. De gemeente is daarbij ingedeeld in zogenaamde homogene deelgebieden: gebieden waarbij op basis van historisch gebruik eenzelfde bodemkwaliteit wordt verwacht. Van deze gebieden is de bodemkwaliteit (mate van verontreiniging) bepaald.

Daarnaast is het gemeentelijk bodembeleid vastgelegd in het gemeentelijk bodembeleidsplan en bijbehorend bijlagenrapport, zie ook www.hoogezand-sappemeer.nl.

In het gebied waar het bestemmingsplan Bedrijventerrein Hoogezand-West betrekking op heeft, komen de volgende deelgebieden voor (zie ook bijgaand kaartje).

code	Omschrijving	gemiddelde kwaliteit
I1/I2	Industrie sinds vòòr 1900	Licht verontreinigd
I3	Industrie sinds 1940	Zeer licht verontreinigd
I4	Industrie sinds 1970	Schoon

Inventarisatie bodemkwaliteit

In de afgelopen jaren zijn in het plangebied 83 bodemonderzoeken in het gemeentelijk bodeminformatiesysteem verwerkt.

Daarnaast is archiefonderzoek uitgevoerd naar bedrijfsmatige activiteiten in het verleden, die mogelijk hebben kunnen leiden tot bodemverontreiniging. Deze gegevens zijn verzameld in het historisch bodembestand (hbb). Van iedere bedrijfsactiviteit is het potentiële risico op bodemverontreiniging ingeschat en gewaardeerd met een cijfer (1 tot 8).

De cijfers hebben de volgende betekenis (zie bijlage 1 voor definities ernstig en spoedeisend):

Score	Omschrijving
1-4	vermoedelijk geen ernstig geval van bodemverontreiniging
5-6	potentieel ernstig geval van bodemverontreiniging, vermoedelijk niet spoedeisend
7-8	potentieel ernstig en spoedeisend geval van bodemverontreiniging

Voor het plangebied levert dat, in combinatie met het gemeentelijk bodeminformatiesysteem, onderstaande situatie op. Daarbij is de volgende werkwijze gehanteerd.

Bekende gevallen

1. Selectie alle bodemonderzoeken in het plangebied
2. Uitsluiten alle gesaneerde gevallen
3. Uitsluiten terreinen onder toezicht BSB (Stichting BodemSanering in gebruik zijnde Bedrijfsterreinen), SLB (Stichting Landinrichting en Bodemsanering), provincie (project NAzorg Voormalige Stortplaatsen, NAVOS)
4. Uitsluiten alle (vermoedelijk) niet-ernstige gevallen
5. Klassificatie (mogelijk) ernstige gevallen naar vervolgactie

Verdachte locaties

1. Selectie van verdachte locaties (urgentie 5-8)
2. Uitsluiten locaties die al onderzocht zijn
3. Uitsluiten locaties die niet potentieel spoedeisend zijn
4. Uitsluiten bestaande bedrijfsterreinen, dempingen

5. Check overblijvende locaties door aanvullend archiefonderzoek

Ondergrondse tanks (olie, benzine e.d)

1. Selectie alle buitengebruik zijnde ondergrondse tanks in plangebied
2. Uitsluiten alle benzine-service-stations
3. Check op (wijze van) tanksanering

Het resultaat hiervan staat samengevat in onderstaande tabel.

Situatie bodemkwaliteit peildatum 1 april '05 (voor definities: zie bijlage 1)

Omschrijving	Aantal
Verwerkte bodemonderzoeken	83
Aantal locaties in het gemeentelijke bodeminformatiesysteem NAZCA	27
Bekende (vermoedelijk) spoedeisende gevallen van bodemverontreiniging	0
Bekende (vermoedelijk) ernstige gevallen van bodemverontreiniging	8
Uit hbb (archiefonderzoek):	
Potentieel spoedeisende gevallen van bodemverontreiniging	12
Waarvan nog niet onderzocht	1
Waarvan niet op bedrijfsterrein, resp. huidige functie wonen	0
Uit te voeren aanvullend archiefonderzoek, evt. bodemonderzoek	0
Potentieel ernstige gevallen van bodemverontreiniging	4
Waarvan nog niet onderzocht	0
(NB. statische locaties worden niet onderzocht; geen actueel risico verwacht)	
Aantal geregistreerde ondergrondse brandstoftanks	12
Waarvan buiten gebruik gesteld	5
Waarvan gesaneerd/verwijderd	5
Waarvan niet gelegen op bestaande bedrijfsterreinen	0

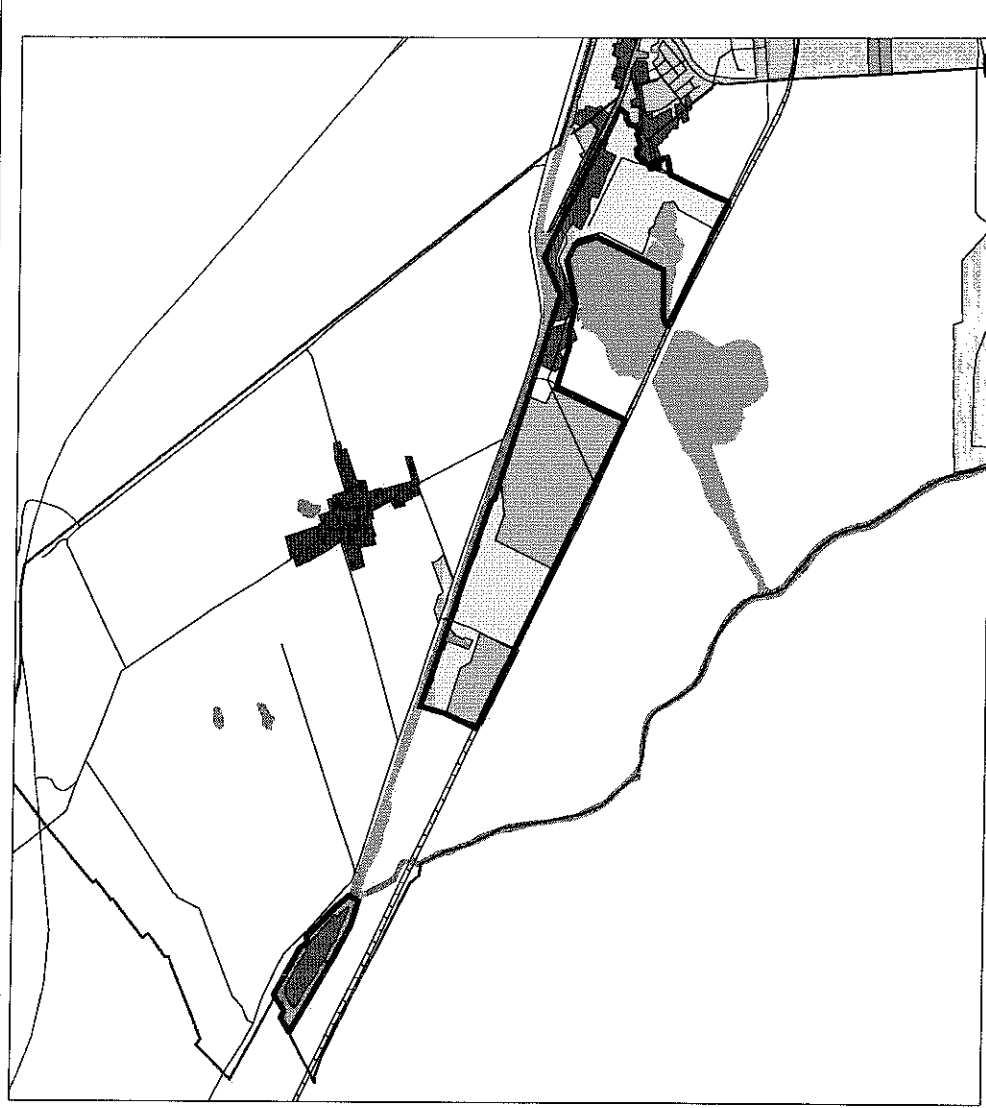
De 8 'bekende' gevallen betreffen allen bedrijventerreinen. De provincie Groningen bewaakt de voortgang.

Het ene potentieel spoedeisende geval ligt op een bestaand bedrijfsterrein (scheepswerf), waarvan de gemeente geen bodemonderzoek heeft.

Op potentieel ernstige, niet spoedeisende gevallen van bodemverontreiniging initieert de gemeente geen bodemonderzoek bij gelijkblijvende bestemming (gemeentelijk beleid) omdat hier geen actueel risico wordt verwacht.

Bestemmingsplan bedrijventerrein Hoogezand West

- Hoogezand West
- Gemeente
- Homogene deelgebieden
- I1/2: industrie voor 1940
- I3: industrie 1940 - 1970
- I4: industrie na 1970
- W1: wonen voor 1900
- W2: wonen 1900 - 1940
- W3: wonen 1940 - 1970
- W4: wonen na 1970
- W5: oude dorpskernen
- W6: wonen vml. tuinbouw
- Water

Bespreking per 'homogeen deelgebied'

Het deelgebied I1/I2 (oude industrie) is gemiddeld licht verontreinigd. Binnen dit deelgebied zijn 4 gevallen van ernstige verontreiniging bij de gemeente bekend. Het terrein wordt geschikt geacht voor zijn functie.

Bij een bouwaanvraag moet uit bodemonderzoek blijken of het terrein geschikt is voor beoogde functie, en zonodig hoe wordt omgegaan met eventueel aanwezige bodemverontreiniging.

Het deelgebied I3 (industrie) is gemiddeld zeer licht verontreinigd. Binnen dit deelgebied zijn 2 gevallen van ernstige verontreiniging bij de gemeente bekend. Het terrein is geschikt voor zijn functie. Bij een bouwaanvraag moet uit bodemonderzoek blijken of het terrein geschikt is voor beoogde functie, en zonodig hoe wordt omgegaan met eventueel aanwezige bodemverontreiniging.

Het deelgebied I4 (industrie sinds 1970) is gemiddeld schoon. Binnen dit deelgebied zijn geen gevallen van ernstige bodemverontreiniging bij de gemeente bekend.

Het terrein wordt geschikt geacht voor zijn functie.

Bijlage 1.

Achtergronden bij bodemverontreiniging

Wat is bodemverontreiniging?

Sommigen vinden de bodem verontreinigd als er iets in zit dat er van nature niet thuishoort. Deze definitie is echter te breed als we verontreiniging benaderen als een milieuprobleem. Niet alle vreemde stoffen die in de bodem voorkomen, zijn schadelijk. Sommige zaken worden om allerlei redenen bewust in de bodem ondergebracht, bijvoorbeeld funderingen, opslagtanks, riolen en onze overledenen. In de Wet bodembescherming is verontreiniging beperkt tot een aantal stoffen. De wet is erop gericht om verontreiniging te voorkomen en problemen van verontreinigingen die desondanks zijn ontstaan, op te lossen.

Hoe ontstaat bodemverontreiniging?

Vaak wordt gedacht dat bodemverontreiniging slechts een vervelende erfenis is uit vroeger tijden. Zeker, we zijn nog druk bezig verontreiniging uit het verleden te saneren. Maar ook nu ontstaat dagelijks wel ergens nieuwe bodemverontreiniging die om aandacht vraagt. Dat is onvermijdelijk; denk aan oorzaken zoals lekken, morsen, bemesten, bestrijdingsmiddelen, afval en ongelukken. Meestal wordt de verontreiniging veroorzaakt door (onvolkomenheden in) ons eigen doen en laten.

Wat is het probleem van bodemverontreiniging?

Bodemverontreiniging wordt vanuit twee invalshoeken als een probleem gezien: risico en stagnatie.

Risico:

Bodemverontreiniging kan tot gevolg hebben dat onze gezondheid nadelig wordt beïnvloed wanneer we eraan worden blootgesteld. Men spreekt dan van het humane risico. Bodemverontreiniging kan ook een nadelige invloed hebben op planten en dieren die op en in de bodem leven. Dit is eveneens het gevolg van blootstelling. Men spreekt dan van het ecologische risico. Bodemverontreiniging kan zich ook via het grondwater in het milieu verspreiden. Het milieu is in eerste instantie de bodem zelf, maar uiteindelijk ook het oppervlaktewater, als gevolg van uitstroming. Men spreekt dan van het verspreidingsrisico.

Stagnatie:

De aanwezigheid van bodemverontreiniging kan bepaalde maatschappelijke processen vertragen: de bouw van woningen en de aanleg van groenvoorzieningen, infrastructuur en bedrijventerreinen.

Maakt het uit wanneer verontreiniging is ontstaan?

Er wordt bij bodemverontreiniging onderscheid gemaakt tussen historische (oude) en nieuwe verontreiniging. Nieuwe verontreiniging is verontreiniging die na 1987 is ontstaan, het jaar dat de Wet bodembescherming van kracht werd. Nieuwe verontreiniging moet, ongeacht de mate van verontreiniging, zo snel en zo volledig mogelijk worden verwijderd. Dit vloeit voort uit de zorgplicht.

Wat is de maat bij bodemverontreiniging?

Bepalend voor de gevolgen van bodemverontreiniging is de concentratie, de hoeveelheid verontreiniging per hoeveelheid grond of grondwater. De concentratie die aanwezig is, wordt door meting bij een bodemonderzoek vastgesteld. Een circulaire bij de Wet bodembescherming onderscheidt voor alle verontreinigingen twee grenswaarden voor de concentratie in de grond en het grondwater: de streefwaarde en de interventiewaarde. De streefwaarde is een lage concentratie, de interventiewaarde een hoge.

Wat betekenen de achtergrondwaarde en streefwaarde?

De streefwaarde markeert de grens tussen schoon en verontreinigd. De bodem is schoon wanneer in zowel de grond als het grondwater de concentratie van alle door de Wet bodembescherming

aangewezen stoffen lager is dan de achtergrondwaarde (grond, gemiddelde van schoon Nederland) en de streefwaarde (grondwater).

Wat betekent de interventiewaarde?

De interventiewaarde markeert de grens tussen verontreinigd en ernstig verontreinigd. Verontreiniging is dus ernstig wanneer de concentratie groter is dan de interventiewaarde. Dit hoeft maar voor één stof in de grond of het grondwater het geval te zijn. Wel moet het ten minste gaan om de concentratie in een zeker bodemvolume. Voor grond is dat 25 kubieke meter (m³) bodem, voor grondwater 100 kubieke meter bodem. Het hanteren van een minimaal bodemvolume is bedoeld om te voorkomen dat een alleen zeer plaatselijk aanwezige verontreiniging maatgevend wordt voor een hele locatie. Het ligt voor de hand te denken dat ernstige verontreiniging moet worden aangepakt. Dat is echter lang niet altijd zo. Het constateren van ernstige verontreiniging is een sein om na te gaan hoe groot de risico's werkelijk zijn en zo de spoedeisendheid van de bodemsanering te bepalen.

Wanneer is bodemsanering spoedeisend?

Als ernstige verontreiniging is aangetoond, moeten het humane, ecologische en verspreidingsrisico volgens een standaardmethode worden berekend. Het uitgangspunt daarbij is het huidige bodemgebruik. Gestandaardiseerde vormen van bodemgebruik zijn bijvoorbeeld wonen met tuin, openbaar groen en industrie. Bij het humane risico is de blootstelling van mensen aan verontreiniging maatgevend. We kunnen, afhankelijk van het bodemgebruik, op verschillende manieren aan verontreiniging blootstaan. Men spreekt daarbij van blootstellingroutes.

Voorbeelden van blootstellingsroutes zijn het eten van gewas en het inademen van lucht. Bij het ecologisch risico is het oppervlak van het gebied waarin bepaalde bodemorganismen worden aangetast, maatgevend. Bij het verspreidingsrisico is de toename per jaar van het bodemvolume met een gemiddeld ernstige verontreiniging maatgevend. De uitkomsten van de berekeningen worden getoetst aan normen voor blootstelling, oppervlak en verspreiding. Als de norm wordt overschreden, spreekt men van een actueel risico. De bodemsanering is dan 'spoedeisend'. Er is al sprake van spoedeisendheid als bij één soort risico voor één stof sprake is van een actueel risico.

Wat betekent spoedeisend?

Spoedeisende verontreiniging moet worden gesaneerd. Het woord spoedeisend betekent echter niet: morgen beginnen. Afhankelijk van het risico moet voor 2015 met de bodemsanering zijn begonnen.

Wat is bodemsanering?

Bodemsanering heeft tot doel de risico's te verkleinen. Eén aanpak is het volledig verwijderen en vervangen van grond en het afpompen van grondwater. Deze grondige aanpak is echter technisch niet overal mogelijk en vaak erg duur. Tegenwoordig vervangt men vaak alleen de bovenste meter grond door een schone leeflaag. Een andere aanpak is het in de bodem verlagen van de concentratie schadelijke stoffen, bijvoorbeeld door micro-organismen bepaalde stoffen te laten afbreken. Men noemt dit in-situ reiniging. Een laatste optie is het isoleren (opsluiten) van de verontreiniging, zodat contact en verspreiding niet meer mogelijk zijn.

Tot slot

Het komt bij bodemsanering, maar vaker nog bij de bouw en aanleg van bijvoorbeeld infrastructuur, voor dat niet-ernstig verontreinigde grond wordt afgegraven. Op deze grond is het Besluit bodemkwaliteit van toepassing. Dat besluit bepaalt onder welke voorwaarden de grond elders mag worden gebruikt.

Bijlage 2

Overzicht bekende gevallen van ernstige bodemverontreiniging

LOCATIENR	KODENAAM	PRONAAM	ERNST	KWALITEIT
397	SCH07PX014	BODEWES VOLHARDING	ernstig niet urgent	onderzoek
90	RYK08PC022	PPG (VM SILENKA)	ernstig niet urgent	onderzoek
151	SCH08PD007	FERUS SMIT (WERF WESTERBROEK)	ernstig niet urgent	onderzoek
193	SCH08PD004	VM. BREURKEN, SCHEEPSWERF	ernstig niet urgent	onderzoek
823	RYK08PC020	HELLING VM EJ SMIT, THANS WERF MEIER	ernstig niet urgent	onderzoek
462	RYK08PC018	MENKE	ernstig niet urgent	onderzoek
293	SCH07PX013	BIJHOLT SCHEEPSWERF (DAMEN SHIPYARDS)	ernstig niet urgent	onderzoek
97	AVEBE	AVEBE	ernstig niet urgent	onderzoek